

Perşembe-15 İkinci Teşrin 1928

Cilt : 10

Altıncı Yıl - No. 114

İdarehane:

Ankara Caddesi
İkdam Yurdu ya-
nındaki yapıda
hususî daire

Sahip ve Müdürü
Memet Mesih

Millî Mithat

Abone Şartları:

Seneliği 250, Altı
aylığı 125, Fevka-
lade nushalar için
500 ve 300 kuruştur.
Mecmuamız hey'e-
tince basılması di-
lenmiyen eserler
geri verilmez.

Her ayın birinci ve on beşinci günleri çıkar, İlmî, Edebî, İktisadî, Harsî Mecmuadır.

تورک رقصاری

رقص تاریخی تدقیقاری ده موسیقی ایله اوغراشانلار دوشیدکی ایچون، اونه دیزی اوزرنده چالیشدینم بو مهم موضوعه دائر ایلمک یازیم بوندن سکن سنه اول چیمشدی [۶]. آرادن کین زمان ظرفده، موضوعک انکشافی تمی قیلندن چقان برچاق یازیدن باشقا خارجهده هیچ براراما حرکتی کوره. مددک .. صوک خلایق حرکتی، قسماً رقصارک اهمیتیه دقتی جلبه چالیشدی. بو بومقالهک غایبه دینی اهمیتیه دقتی جابدن باشقا برشی دکیلدر.

روسه، بحارستان، آسپانیاء، الخ کی غرب مملکتلرنده کی آریتیک دانس حرکتی خارجهده مملکتک برلی رقصاری ده تدقیقه، و اورقصاردن آلتان فکرو تاملره یبکی صنعتکارانه ملی دانس موضوعاری ایجادینه معطوف همتلری سطحی برتحقیق ایله اوکرده. تمک هر کسجه ممکندر. بناء علیه زرده آغیر وظیفه دوشورور.

تورک موسیقی ذوقی کی تورک رقصندکده عمومی بر تکامل تاریخی علمی بر شکله یازایلمک ایچون، و اولاروسیه تورکاری رقصارینک تاریخ و خلایقانی آرامی، صوکارا آنادولو خلق رقصارینی مفصلاً بیلمک چالیشمق، و نهایت شهرلریم رقصارینک تاریخ، قاریشان صفحه لری ای اوکره مک لازمدور. تدقیقاری - دینی رقصاری و باشقالانلر قونوشانلرک رقصاری آری کورمه دن- کنش برالان داخلنده بورومتکدن مهم و مقایسه لی نتیجه لر چیقار. بوکی تدقیقار نتیجه سنده، مثلاً، روسارک کندیلرینه عایدیتندن بحث ایتدکری «براطوروب برقالقار» یاشیلان ملی او بولنرینک عن اصل تورکره عاندی، مولوی رقصاری ایله اورتا آسیا تورکاری رقصاری آراستنده منشا و رابطه لری بولوندی

[۱] بکی کتاب، 1921 خیزوان (یا لکزن برنشنه سی چیمشدی) [۲] دالمان

تاتارلرده مسلماندر. فقط، اسلامیت آنادولو و قیرغیز تورکاری آره سنده اسلام استیلا اوردو. لرله انتشار آغش، دینک پانده اسلام اجتماعی ده کتیرمشدی. تاتارلره ایسه، یا لکز بر فکر حائده کیرمشدی. خرسانیلک زوایا کیرمسی کی، «تورکره، جنکیزک مشهور تورک وحدتی و مسلمان حرقی دشمنی حرقی ده تاتار و مقول اردورله یایلمشدی. بولنر، اسلام اجتماعی رد ایدیلورلری. باطلیم، بواجتماعاتک تأثیری خارجهده قائللری. خوارزمشاهلر، ساجو قیلر و عثمانلرله اسلامی محافظه و جنکیزک تورک برلکی سیاستنه مقابله ایدن جنوب و شرق تورکاری ایسه، آری بر تاریخی تشکیل ایدینه قائللری. اگر تورکار، اسلام مدینتندن اول چین موسیقیسی تأثیرنده بولوغش ایسه، غایت مهم برونقه تظاهر ایدر: اسلامیت، اسکی تورک خلایق دکیتمدر.

فقط، آنادولو تورکاریک اسلامیتدن اول آنادولوده برله شمش اولدقلری اثبات ایدن بر چوق وثیقهر میدانه چیقور. بروفندو (رامسی) ک حدهده صبحی بکه کولندریکی مکتوب، بوشقه لردن بری اولدنی کی آنادولونک غربنده کی تورکاریک لسان، سیاه، البیسه، غیر سنی دینلرک ماهیتاری و (قبل اليونان آقی دکر مدیتی) حقتده کی مختلف محررلرک تدقیقاده بومثاله علاقه دارد. حتی، تروآ، ایدیا، یاغونیا، فریجا کی اسکی آنادولو حکومتلرنده بو اسکی تورکره عائد اولدنی ادا ایدیلک باشلاندی. اسکی آنادولو مدیتی، هومهرک دستارلندن آکلاشیلیورک، بوکهدکی بو مدیت، تورکاریک طایبی برولی اولان آذربایجان و قیرغیزستانه قادر اوزانبور، بو ساحه ده کی تورکاری تأثیرنده بولوندریوردی. شایک تورکستانده کی تاتار موسیقیارینک آره سنده کی آریلن ده شال تورکاری ایله، جنوب تورکاریک آری بر مدیت داخلنده بولونلرین نشئت ایدیلیر. ایران، هیچ بر زمان آذربایجان حاکم اولامشدی. ذاتاً، آذوی تورکارینه آتش مناسه کین آذوی اسمک و برله سی ده بولنرک اسکین (آذر پرست - آتسه طایفانلر) اولدقلری کوستربرک، بولنر کی آتش پرست اولان ایرانلرله آزالده بر مناسبت آراناماز. معافیه، اسکی آنادولونک قفاس جدورلی داخلنده بولونای و قیرغیز خلایقینه بکره یین آناطولی خلایقنده ساجو قیلر دورندن اعتباراً آناطولی بکین قیرغیز عتبرلرینه عائد اولارلری ممکندر. خلایقازک موسیقی عائد قسمنک اورتنیه آندنی بو مسئلهک حل ایچین دیگر خلایق قسملرنده شیتی لازمدور.

هابل آرم

آلتی بیل

بور، کیدر، فقط، غربی آنادولونک مقله، روسه، دکرلی، یا لکسر و قسطنطینی طرفلرنده قوراق و شوخ تورکولر واردر. بالخاصه، تکیلردن صوکارا دینی، و سسلیزنی داغیتیمش اولان آناه اولوده دورتیش میلیون قادر اولان (غیر سنی) تورکاریک دینی آلتیری، ساز، تورکو و او بولیه یایلدنی ایچین خلایقازک بولره عائد قسمنده داهافضلهر بر قیمت واردر. زبراء عرب و عجمه شمه مک ایچین اوقومای بیله کفر عایدن بولنرینک واضعاری قادر ملتیی کیمه من یوقدر.

عمود راغب بک، نشانی کفته لوده تصادف ایشیدر. هنوز، آناطولی شرقی نغایله طاولانادی ایچین بر نودن بر چاق کفته مک بولونای موجودیتلرنی کوسترتور. هر حالده، تورک نشانی سونه شدی. آناه اولوده داغیق و کیرلی بر چوق دونه توی دانسلر واردرک، بولنرک کفته لری ده، بسته لری ده نشانه صاحبان بر آتشدن باشقا بر شی اولاماز. یا لکز، بولنری طاولانق ایچین موسیقی چیمشک داهواسم بر تشکیلات یاغای بالخاصه، غیر سنی کوییلره شوذ اقمی بر ططر.

اثر صاحبک بک دوغرو سوبله دیک کی الده کی وثیقهر کافی دکادر. تورک خلایقینک نام بر وحدت تشکیل اقمی و صنعتکارلرک بوحقی عصری موسیقی کولتورینه اساس عایدلرله نری ایچین داهالوازاق تورک مغایله ده کیمک دوغوردر. عمود راغب بک، اثرینک موضوعی علمی بر تصنیف، تأییم طویش و بر مفعوره تحقیق ایتدیرنک ایسته من هر شخص کی موسیقی علمک اصالرینی تعقیب ایشیدر. بک دوغرو سوبله دیک کی موسیقی، سیاسی جدودر داخلنده تشکیل ایتد. شرق بر ماهی واردر. تورک موسیقینک خلایق آزادیکن تورک عرقنک بولوندنی آذربایجان، تورکستان، شمال افغانستان، وولغا، قزم، مانو و حتی باقمان ملتلی و عجمارستان کی عیلملر ده کین و موسیقاری ده تدقیق ایتدک ایجاب ایدر. بورلرده خلایق داهافضلهر انکشاف ایتدیک ایچین نصر اولونان بر چوق اثرلره مراجعت ایشش، هرچیدن مغولستان و آناطارستانه قدر اوزانان ساحه ده کی خلق موسیقینک آنادولو موسیقیسی ایله بروعدت جائده بولوندیقی ثبیت ایشیدر. یا لکز، موغول و تاتار خلایق بزم خلایقده بکره میور، جالیوکه، قیرم و قازان تاتارلرینک تورکسارکدن شبهه یوقدر. عرزا، بوراده کی خلایق آری اولارلی و چین موسیقسته داخل بولونلری کوردکن صوکارا، حقی بر نظریه اورتنیه آتیشدر: تورک موسیقیسی، مسلمان حرشه کرمه دن اول چین مدیتک تأثیرنده ایدی. بو ذکری تأیید ایدن بعضی تاریخی واقعه لر واردر. فی الحقیقه،

(خورا، حورن) تعبیر لریه آیلان بعض
آنادولو رقصینک ایسه روملردن گله اولد.
قاری آکلاشیلا جقدر .

آقره (خلق بیلکیسی درنکی) نك
نشر استدیکی « رهبر » ده خلق رقصینکی
ملو بلاقی اصولاری حقنده احضاری بیلکیلر
وارد .

هر برکی ، بزدهده ، رقصلر ایکی نوعه
آربلا بیلیر :

Danse de ventre دیورلر و حقیقته
عربله عاڈر نوعدر .
اجتماعی حیاتنك ایجابلری دولایسیله
وقتیله قادین جمعیه چیقامادیفندن ، (قادین
رقصی) غننه لرندن قادینلردن باشقا کیسه
خبردار اولامازدی . قادینلی او کسکی رقصلر ،
مستثنایرلرده وبالخاصه اسلام اولمالارلر زدنده
قوللانیلیردی . شهرلرده بیلر ، (کوچک)
طرزینك ایجاددی صورتیه رقصه لرده کی

آلنجی بیل

ایدیور : « هر بری شب وزرباق انککلیکین
قوشانوب میدان محبته چارپایه لریله طرز
عجمانه ده رقص و جولان استدلرند
کورن افسانده لر واله و حیران اولور . هر
کوشه دن صدای هوا ایله خانه سور پر سرور
اولور . »

« مهباره جوانلری دیبا و شب زرباق ،
زردوز ، چارباب انککلیک لایله میدان محبته

هیلرک تالوس : یون

« آنارلر کوی درکوشده »

طاووس باغ ارم کئی جولان و رفتار ایتد
کارنده آدم دم بسته اولوب اولدم مفتون
اولور . هر برینک مرغوله ، مرغوله زلف
خمر اندرخلری مشک باوعبر کیسولری ریشان
اولد قده کورن عاشقنك عقلی نارمار اولور ،
استانبول سراینده ، صولک دورلر قادار ،
آوروایی دانشار ، باله لر یاننده ، کوچک ،
چنکی ، (طاوشان) ، الخ اوبونلری ده
قوللانیلیردی ، جدی اربابی واردی ، فقط

قادینسز لئک او کنه کیلامک ایسته نمشدی :
کوچک ، اورنا اوبوننده کی (زنه) نك
مقابلی در .
آلانورقا موسیقیده بالکنز « قایی سس »
دیلان (باش سسی) ایله شرقی سوله مه مزده
تیزلره یو کسه بیلیمک ، آهنگلرده کی قادین
خواننده لرك مفقودتی آجیفنی قایاتایلمک
احتیاجنك نتیجه سی دیکیمی در ؟
اولیا چایی (کوچک) ی شوبله تصویر

(1) آنادولونک وروم ایلمنک اصل خلق
اوبونلری .
(2) تاریخی شهر رقصه لریمز (بونلره
فلاسیق دینله بیلیر) .
آنادولو رقصینکی زیبکله منحصر
کورمک نه قادار یاکلش ایسه ، شهر رقصلر
منی - اکثریا غریبه ظن ایدیلدیکی کی -
(کویک چالقامق) . منحصر کورمک ده
اوقادار خطادر ، که بصو کنجیلره غریبیلر

فكر جزيانلري

هفقه دوغرو ، هفقه دوغرو !

...ش وکیل عصمت پاشا بهر منانه، الحاح...

صوك كونلرده ، خلقه دوغرو و كيتكه

باشلان ادبياتك يكي ايده اولوزيسنه عائد

برمنافسه باشلادی . يعقوب قدری بك ،

دنياه برروسلق ذوق ياراش اولان روس

ادبيلريك « خلقه دوغرو ، هفقه دوغرو »

پره تشبیهك روسیه ده كي مفهومى مدافعه ايدى .

عبدالحق حامدك ، « خلقه دوغرو و فكردن

(يوكك فكرلر قالدیر يملره دولاشمالی !)

معناسى جيقاردى . بيامى صفاك ، خاق

كله سى برطاف آيرى آيرى مفهومى افاده ايدن

فرانسىز كه لره هانكسى اولدينى آكلاما

دينى سوله دى . واكر ، فرانسده برزمانلر

ميدانه آيلان *Aller au peuple* ايسه ...

شكندكه كي آلاؤوز ، مويوتنه برهده ميسيله :

ا هيج برهياتى اولايان بوغريب فكرلر برابر

او مطبوع ورقلرده مشروطيتدن برى چقان ،

يايان ميلىونلرجه غزبه نسخهمك اوغرادقلى

شاهجه او قومان برشى حالنده دكل ، كله و طوربا

كاعدى شكندكه خلقه دوغرو كي شيدى . ا

ديدى . معلملى ضيا كوك آلب كي باشقا ،

باشقا آكلاملش اولان صدرى ادم و كاظم نامى

بكلر خلقه دوغرو و كيتكى قول ايشكده درلر .

كاظم نامى بك ، نوخر كشدن [ماتك شعورينه

وملى نيده آله صعوداتك] معناسى جيقار

مقدمه در صدرى ادم بك ايسه ، مى مجموعده

نشر اولان و شعر ك انحطاطى ، مقاله مزده كي :

« موسيقيتاس خلقى شازقيستك *Lied* »

لك بلز موسيقلى آلاق اوتارلر عصرى

موسيقيت اور كيتراسونى داخلنده آهنگ

ويردكي كي ، شاعرده جمعتك ذوقى عيى

شكاده قولاغى شيبورينده . آريجه ابداع

قوشه و توليد دهاسنه مالك اولق ايسه اصلدر ا

فكرندن مناز اولارق :

[دهه وقت ادبيات ، شمس تيك اعتباريله ذوقك

و تفرغى خلق آراسنده پاشايان قيتار دن لاجقدر . ا

ديكمده ايسهده :

[دهه قزاقى بك ادبى « مثبت علمه »

استناد ايدن فرستنه مك افاده سيدر . ا]

اداسيله فلسفه بك تورك حبانى خارجنده

آلتنج بيل

ارك رقصلى نه ده ، ارك ايسه سيله قيزلر
ياپارلردى [بوخصوصلر ده ليلا خاتك خاطرده .

لرينه بايقكز .]

« جنكى رقصلى » ايسه باشلى باشنه

برعالمى . (نديم) ديكه يلم :

دى رقص آور ايدر صبر ايدم ماحصل

بورم اويندى كوردكه اونجى كوزلى

آل اناك اوله جوى سرادوزره حباب

برهوا ايتدى دلى نغمه در تن يله

شوق يله و اعظ شير آندى ترادىن برخه

بويله شال اوينا چيقمادى دى شيوخ اوله

بر برى ايلدى چاره دل ناچاره

مطرك چق چق چاويلر سنه چاويله

آسانده براقوب زهره ابدن چنكى

دق كى قيزدى يوزى دائر ددن چكدى الى

شهر رقص لر مز شمه سزكه جوق قاز .

يشق درلر . لك اوزاق ديارلردن كلن اجنى

تاثيرلرني سيله آرامغه مجبور : مثلاً ، قانونى

سايمان دورونده كي ايتالانلر طرفندن اوينانان

تمثلى رقصلردن ، (ماته زينا) آدى و 16

نحو ، عصرلر او رويانسنده او قانار مشهور

دن لره استانبولده ده اوينانيدندن تا بخورده

بخت وارد ... اسكى مينيا تورلرده ظريف

رقص مجلسلى بولور .

مادام موشه كو ، برتورك اوينده كوردكى

برتن مجلسى شويله آكلاتور : « بكمى

قادر كنج جاريه ، مندرك آت باشنه ديز

يلشدر ، صو برلرني خاطر لاتيورلردى .

طبيعك بويله كوزلر برمنظره وجوده كيتره .

جكته ايمان ايتك ايون بوى كوزله كورمك

لازمدر . فاطمه خانم چاللى چاللى رقصلى ،

اويناملرني اشارت ايتدى . درحال ايجلر .

ندن دردى لاوطيه بكنزدر چالليلرله غايت

رقيق هوالر چالمايه ، توركولر سويله مكه

باشلاديلر . بواننده او برلى ده صبرا يله

اوينايورلردى . بويله او يون عمرمده كور

مهدم . فوق العاده اويلاق ، عيى زمانده

شهرولى ايدى . نغمه لر اوقادار مؤثر ، رقصه

لر كركتلى اودرجهده بيتابله ايدى كه ،

بعضاً رقيق بر وضعيتده دور بولورلر . كوز

لرني سوز بولورلدى . صوكرا آرقابه دوغرو

ا كيلبورلر ، واوليه برصنيله قالفورلردى كه ،

لك آذ حسلى برديندار ، لك موسوس بر

زاهده بونارى كورسونده متاثر اولمايىن ،

امكان خارچنده . »

نديمدن صوكرا ياشامش تورك شاعرلردن

فاضل بكده تورك رقص لرني بك شاعرانه

آكلاتير :

« باشلرينه صيرمه بوسكوللى رياض فسلر

قويان ، قاشلرينه عطر شاهيلر سورتون ،

آشئين اطامى اوستنده بارودى تيبيلشيله

رقص ايدن ، آن بره طيله ، آتون صارقى

چقناتلر كين ، روم و يهودى رقصلر ، چشكانه

چنكيلر ، فاضل بك شيوخ اترلر نده حقيق

ر نكربله ياشار ...

ادبى متلرده ، مينيا تورلره بو بولده

ظريف تصورلر بولونا جقدر .

بونكه برابر ، شهر رقص لر مزده كي بر

موضوع اخصاصيانه دق جاب ايدم :

يالكنز عشق و شمولك تصويرينه اهميت

ويرايوردى ...

ايشته بو اعتبارله آنادولو رقصلرينك

اهميت وقيتي بوكسكندر : يعنى ، آناولو

رقصلرنده ، شيرت دكل ، عشقك اضطراب

وصافى ، و بو موضوع خارچنده طبيعت

تقليدلى ، جنك ، قهر ماناق ، طوبالو اويو

نلرله مشترك نشلر ، جمعت خاتى تصور

اولونوز ... بونكه برابر ، شهر رقص لرني

تقليد تورده مش . بالخاصه مئافله لر معروض

ستلرده . اوينلرده واردي و واردر هابل

آدم بك « توركن عشق تارى » كتابنده

آنادولو رقصلرينه مهم بر فصل آرمشدر .

آنادولوده (توركولر) ساحسنده اوله ينى

كى (رقص) ساحسنده خزينه لر

بولونا جقدر . آرياييلر ك آرماعنى تخى

ايدم .

Köse Mihal Zade

Mahmut Ragıp

